

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

Курсова робота з методики навчання німецької мови на тему
«МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ В ТЕХНІЦІ ЧИТАННЯ УЧНІВ 2 КЛАСУ У
ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»

Члени комісії: _____ Бігич О. Б. (підпис) _____ Майєр Н. В. (підпис) _____ Шерстюк О. М. (підпис)	Студентки групи СОнім21-19 педагогічного факультету романо-германської та української філології освітньо-професійної програми Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (німецька мова і друга західноєвропейська мова) за спеціальністю 014 Середня освіта Антонюк Марії Володимирівни
	Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Зеня Л. Я.
	Національна шкала – Кількість балів – Оцінка ЄКТС –

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. Характеристика компетентності в техніці читання як складової німецькомовної міжкультурної комунікативної компетентності....	
РОЗДІЛ 2. Вікові та психологічні особливості учнів початкової школи як суб'єктів навчання німецької мови.....	
РОЗДІЛ 3. Методичні засади формування компетентності в техніці читання учнів 2 класу у закладах середньої освіти.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТОК.....	

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ІМ – іноземна мова

НМ – німецька мова

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

КТЧ – компетентність у техніці читання

МД – мовленнєва діяльність

ВСТУП

У сучасному світі знання іноземних мов, зокрема німецької, є необхідністю для успішної комунікації та кар'єрного зростання. Однак, викладання іноземних мов, особливо в початковій школі, потребує спеціальної методики та підходу до формування мовної компетентності учнів. Тому тема нашої курсової роботи є актуальною та важливою для вчителів-іноземовиків, які працюють з молодшими школярами. Метою нашої роботи є розгляд сучасних методик та підходів до викладання іноземної мови в початковій школі та розробка ефективної методики формування німецькомовної компетентності учнів 2 класу в техніці читання.

У Державному стандарті початкової загальної освіти та навчальних планах для 1-4 класів заклади загальної середньої освіти ідеться про те, що формування навичок читання в учнів є одним з основних завдань сфери освіти.

У процесі читання учні набувають й інших важливих компетентностей навчальної, загальнокультурної, комунікативної та інформаційної.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, практично розробити та перевірити ефективність методики формування компетентності у техніці читання німецькою мовою учнів 2 класу.

Об'єкт дослідження – процес формування в учнів 2 класу компетентності у техніці читання німецькою мовою.

Предмет дослідження – методика формування в учнів 2 класу компетентності у техніці читання німецькою мовою.

Зважаючи на поставлену мети необхідно було вирішити такі завдання:

- 1) проаналізувати наукову психолого-педагогічну та методичну літературу з проблеми дослідження;
- 2) узагальнити досвід навчання техніки читання у 2 класі у ЗЗСО під час виробничої педагогічної практики;
- 3) проаналізувати складові НМК з німецької мови для 2 класу для визначення їх спрямованості на формування компетентності в техніці читання;

4) розглянути вікові і психологічні особливості молодших школярів як суб'єктів навчання;

5) обґрунтувати та розробити методика формування компетентності у техніці читання німецькою мовою в учнів 2 класу і розробити відповідні вправи;

6) провести дослідне навчання у 2 класі з метою перевірки ефективності запропонованої методики.

Для вирішення поставлених задач використовувалися такі **методи дослідження**:

1) критичний аналіз теоретичної літератури з методики, педагогіки, психології стосовно досліджуваної проблеми;

2) аналіз нормативних документів та підручника з німецької мови для 2 класу з навчання техніки читання;

3) узагальнення досвіду навчання техніки читання німецькою мовою учнів 2 класу;

4) наукове спостереження за процесом навчання техніки читання німецькою мовою учнів 2 класу для визначення найбільш ефективних вправ;

5) проведення дослідного навчання під час виробничої педагогічної практики.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні комплексу вправ для навчання учнів 2 класу ЗЗСО техніки читання німецькою мовою.

Практичне значення роботи полягає у розробці комплексу вправ для навчання учнів 2 класу ЗЗСО техніки читання німецькою мовою, які можуть бути використані в практичній діяльності вчителів початкових класів на уроках німецької мови і процесі формування в учнів 2 класу компетентності в техніці читання німецькою мовою.

Структура курсової роботи зумовлена логікою наукового пошуку і складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків та списку використаної літератури, який налічує 37 персоналій. Загальний обсяг роботи – 30 сторінок.

РОЗДІЛ 1. Характеристика компетентності в техніці читання як складової німецькомовної міжкультурної комунікативної компетентності

Європейська інтеграція української держави визначає вектор компетентісно-орієнтованого розвитку її освітнього простору. Цей напрям розвитку відображено в ключових освітніх документах країни, зокрема в «Концепції нової української школи». У цьому документі чітко окреслено перелік ключових компетентностей, якими мають оволодіти учні в процесі навчання в школі.

Спілкування іноземною мовою для учнів 2 класу є важливим етапом у процесі вивчення іноземної мови. У цьому віці дитина починає формувати свої комунікативні навички та розвивати сприйняття мови, тому важливо, щоб викладання мови в 2 класі було орієнтовано на практичне застосування її в реальних ситуаціях.

На уроках іноземної мови для учнів 2 класу викладачі звертають увагу на формування навичок спілкування учнів, таких як вміння починати та закінчувати розмову, задавати запитання, відповідати на них, розуміти та використовувати основні слова та вирази у повсякденному житті.

Крім того, спілкування іноземною мовою дає можливість учням розвивати свою культурну компетентність та розширювати світогляд, ознайомлюючись з культурою та традиціями інших країн. Усе це допомагає учням легше адаптуватись у міжнародному оточенні та сприяє їх подальшому успіху в житті.

Національний стандарт початкової освіти свідчить, що учні повинні вміти «читати з розумінням різні типи іншомовних текстів, отримувати інформацію та розумове задоволення, використовувати та критично оцінювати прочитану інформацію» (Державний стандарт початкової освіти, 2018).

Для ефективної реалізації вимог державного стандарту акцент на уроках іноземної мови в початковій школі має бути зроблено на формування навичок читання іноземною мовою.

Компетентність техніки читання (КТЧ) – це здатність людини розпізнавати та правильно декодувати графічні знаки й письмові повідомлення, що ґрунтується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і мовної свідомості (С. Ю. Ніколаєва, Н. Ф. Бориско, Майєр Н. В., 2019)

Слід зазначити, що практично всі компоненти КТЧ мають бути сформовані в початкових класах, причому знання про вимову літер, буквосполучення в словах і способи читання письмових текстів та компетенції рецепції та репродукції для швидкого розпізнавання образів слів, їхнього точного співвіднесення з відповідними звуковими образами є особливо важливі.

Недостатній розвиток цих компетенцій затримає розвиток навичок читання іноземною мовою та завадить повноцінному оволодінню комунікативною компетенцією іноземною мовою.

Тому розвиток іншомовної компетенції в розумінні прочитаного є надзвичайно важливим завданням, яке стоїть перед початковою освітою. Аналізуючи наявні підручники іноземної мови для початкової школи та методичні дослідження в цьому контексті, можна зробити такі висновки. По-перше, серед науковців немає єдиної думки щодо оптимальних методів навчання техніки розуміння прочитаного, а по-друге, залишаються невирішеними завдання наукових досліджень у цій галузі.

Наше дослідження спрямоване на досягнення таких цілей: оптимізувати процес розвитку компетенцій, що вивчаються, шляхом вибору та інтеграції методів навчання техніки читання; співвіднести обрані методи та практику, що відображає їхню специфіку, з методологічними етапами розвитку техніки читання і пояснити, як застосовувати ці методи та вправи, використовуючи як

навчальний матеріал посібник, підготовлений для навчання техніки читання німецькою мовою дітей молодшого шкільного віку.

Проблема навчання техніки читання цікавить багатьох вітчизняних і зарубіжних дослідників, серед яких Г. Е. Борецька, І. Н. Верещагіна, М. В. Денисенко, О. О. Ленська, Р. Ю. Мартинова, Н. К. Складенко, Т. К. Полонська, І. В. Шастова, W. Scott, M. Sadoski, D. Strange і багато інших учених.

У дослідженнях цих науковців представлено обговорення, опис та класифікацію методів навчання техніки розуміння прочитаного німецькою мовою. Спільною рисою всіх досліджень є те, що основним критерієм класифікації є мовна одиниця, яка використовується як основа навчання. Зарубіжні методики орієнтовані на запам'ятовування, на читання графемно-графемних і графемно-фонемних відповідностей, тобто на процесуальний аспект читання, і на запам'ятовування графічних образів цілих слів, речень і речень та їхніх значень, тобто на змістовний аспект читання (Elizabeth Pang).

До першої групи методів належать.

- Алфавітний метод реалізує буквено-звукову схему. Учні вчать, запам'ятовуючи алфавітні назви букв.

- Звуковий метод, що реалізує звуко-буквену схему. Спочатку учні вивчають відповідності між звуками, буквами та буквосполученнями (Diesterweg A., 1958).

- Ці методи спрямовані на механічне запам'ятовування звукобуквених і буквено-звукових відповідностей. Методи другої групи такі

- Метод цілого слова. Цей метод реалізує схему «прочитай слово і букву». Цей метод ґрунтується на трьох тезах: 1) слова - це одиниці мислення; 2) слова - це найбільш підходящі одиниці для розпізнавання зоровими аналізаторами; 3) слова - це найменші мовні одиниці, що мають значення [34].

- Метод полягає в тому, що вчитель показує картку зі словом і вказує на потрібний предмет або картинку. У результаті повторення учень усно вимовляє та запам'ятовує слово (Diesterweg A., 1958).

Цілі граматики реалізують схему читання «речення-слово». За цього методу діти мають навчитися читати цілу фразу на картці. Речення на картках завжди супроводжуються ілюстраціями.

- Оповідний метод реалізує схему «читання речень». За цього методу діти неодноразово читають з учителем невеликі оповідні тексти (часто у формі мультфільмів) (Пентилюк М., 2010)

Друга група методів ґрунтується на поясненні способів осмисленого читання і на розумінні змісту прочитаного.

У дослідженнях зарубіжних учених було зроблено такі класифікації методів навчання мистецтва читання.

Акустичні методи зосереджені на вивченні відповідностей між звуками та буквами, буквами та звуками.

Глобальні методи спрямовані на читання слів, речень і цілих текстів.

Змішаний метод являє собою раціональне поєднання двох попередніх методів (Дика Н. М., Глазова О. П., 2019)

На нашу думку зазначені методи вважаються виправданим саме використання змішаних методів, у яких раціонально поєднуються процесуальні та змістовні елементи розуміння прочитаного.

У вітчизняній і зарубіжній методиці традиційний поділ методів було запропоновано Шпак О. В., який перелічив три методи: метод цілого слова, метод цілої граматики та звуковий метод (Шпак О.В.). Решта класифікацій є варіантами запропонованих дослідниками і відображають особливості окремих досліджень.

Смоліна С. В. описувала у своїй роботі фонологічний метод. На думку вченої, учні мають спочатку познайомитися з німецькими звуками та їхніми транскрипційними знаками, а потім перейти до вивчення алфавіту та освоєння правил читання (Смоліна С.В., 2010). По суті, фонологічний метод полягає в засвоєнні звукових форм слів, а транскрипція використовується як додатковий метод.

Мордовцева Н. В. представила метод цілих слів, що ґрунтується на представленні учням зображень цілих слів, виокремленні літер і буквосполучень (Мордовцева Н.В. 2000). По суті, фонологічний метод передбачає засвоєння звукової форми слова, а транскрипція використовується як допоміжний засіб.

Аналітико-синтетичний метод, розроблений І.В. Шастовою та В.М. Плахотником, спрямований на запам'ятовування відповідності між графемою та фонемою. Метод поєднує в собі аналіз матеріалу та наслідування (С. Ю. Ніколаєва, Н. Ф. Бориско, Майєр Н. В., 2019).

Усі ці методи мають певні переваги та недоліки. На наш погляд, використання методів, спрямованих суто на навчання учнів читання слів, речень і текстів цілком, не є виправданим, хоча й реалізує змістовий аспект читання. Ми спираємося на те, що англійська мова є для учнів іноземною мовою і що всі компоненти іншомовної компетенції формуються одночасно протягом шкільних років. Тому доцільно використовувати методи, які забезпечують засвоєння графем, графемно-фонемних відповідностей та транскрипцію іншомовних літер і слів.

На наш погляд, правильна методична інтеграція методів навчання навичок читання забезпечить їхню цілісність та оптимізує розвиток навичок читання і читацької компетенції в цілому. Раціональна інтеграція методів аналітичного синтезу, фонетичного та цілого слова дає змогу зосередитися на процесуальному та змістовному аспектах навчання навичок читання. У результаті це сприятиме одночасному формуванню різних елементів КГК у дітей молодшого шкільного віку.

Слід додати, що методику навчання навичок читання було обрано з урахуванням завдань навчання навичок читання, визначених у методичній літературі (Бігич О.Б., 2010), а також вимог Навчальної програми з іноземної мови з 1 по 4 клас (Іноземні мови. Навчальні програми, 2016). Цей аналіз дав змогу визначити перелік питань, які мають бути реалізовані під час навчання іноземної мови на початковому рівні в контексті цього дослідження.

Учні початкової школи повинні

- Розпізнавати німецький алфавіт та його розташування. Знати відповідності між φ , буквами та звуками, звуками та буквами.

- Розпізнавати німецькі слова, правильно їх вимовляти та розуміти їхнє значення.

- Знати правила читання.

- Навчитися читати слова, фрази, речення та короткі тексти (Борецька Г. Е., 2012)

Це підтверджує правильність гіпотези про те, що ефективне формування КТК має ґрунтуватися на методично доцільній інтеграції методу цілого слова, фонетичного методу та методу аналітичного синтезу. У процесі виконання вищевказаних завдань слід звернутися до фонетичних методів і методів звукового аналізу-синтезу, що можуть бути спрямовані на навчання букв, буквено-звукових і звуко-буквених відповідностей, правильної вимови слів, і до методів цілого слова, що допомагають навчити дітей правильно читати слова, речення та міні-тексти.

Навчання методів читання та розвиток відповідних компетенцій має здійснюватися з урахуванням загальноприйнятих методичних етапів.

- Етап, на якому дитину знайомлять з німецьким алфавітом і вчать читати літери та буквосполучення.

- Навчання читання слів.

- Навчання читання фраз.

- Навчання читання речень і міні-текстів (Концепція Нової Української школи, 2016).

Вибір методу визначає вибір вправ. Наприклад, аналітичний і синтетичний методи зосереджені на використанні вправ для визначення та розрізнення літерних рядків і встановлення відповідностей між літерними рядками та фонемами.

Фонологічні методи вимагають від учнів практики у вивченні письмових символів, аналізі звуків слів і читанні слів за літерами.

Метод цілих слів фокусується на практиці зіставлення слів і картинок, складання слів із літер, читання словосполучень і вибору відповідних картинок, запам'ятовування та відтворення слів, відтворення слів із пропущеними буквами, читання речень із карток і читання речень зі словами, вставленими замість картинок.

Ми вважаємо, що розвиток КТЧ оптимізується за умови включення цих методів і відповідної практики в методичні етапи формування КТЧ.

Для ілюстрації теоретичних положень на практиці ми пропонуємо розробити методичний посібник для навчання читання дітей молодшого шкільного віку. Для розроблення уроків з німецької мови слід враховувати:

1. завдання на навчання розпізнавання літер і звукобуквеної відповідності.
2. завдання на навчання читання ізольованих слів та їхньої транскрипції.
3. завдання для навчання читання фраз.
4. завдання для навчання читання речень і міні-текстів (Гуманкова О.С., 2014)

Усі завдання супроводжуються складними, мовленнєвими та образотворчими наочностями, враховуючи, що діти молодшого шкільного віку володіють наочно-образним мисленням. Робота учнів з підручниками має бути спланована і займати 10-15 хвилин уроку.

Працюючи з підручником, учні знайомляться з буквами німецького алфавіту (одна-дві літери за урок), чують звуки, що відповідають буквам, і повторюють їх за вчителем. Кожна літера представлена у вигляді цікавої гри. Такі ігри, як пошук букви, захованої на картинці, підрахунок літер, вимовляння букви (знаходження транскрипційного символу), переправа через уявну річку тощо, допоможуть учням запам'ятати відповідність між звуками та буквами.

Навчання читання цілих слів, що починаються з досліджуваної літери, здійснюється шляхом показу друкованих слів і відповідних їм картинок. У цьому разі доцільно багаторазово відпрацьовувати слово в ігровій формі,

використовуючи асоціативні символи, методи пантоміми, читання по губах і зміни голосу. Кількість слів має коригуватися вчителем з урахуванням особливостей конкретних дітей.

Для розвитку рецептивних навичок можна використовувати ігрові вправи, такі як «слухай і знайди картинку» або «слухай і намалюй картинку на дошці». У цьому випадку слід використовувати вправи з елементами методу повної реакції тіла.

Вчителі також мають познайомити учнів із транскрипційними позначеннями слів. Зверніть увагу, що учні ще не вміють читати склади та розпізнавати слова як єдине ціле. Наслідуючи вчителя і повторюючи матеріал, учні розвивають навички відтвореного читання. Слова, що вводяться, мають бути зрозумілі учневі, тобто відповідати змісту програми навчання. Процес навчання читання фраз передбачає надання учням візуальної підтримки, усний опис об'єктів (згадка їхнього кольору, розміру та інших характеристик) і спільне промовляння фраз. Потім вони можуть перейти до читання. У процесі відпрацювання ігор на порівняння, підстановку та додавання формується навичка читання словосполучень. У процесі навчання читання речень дотримується та сама послідовність дій учителя. Легше читати речення, якщо в ньому є фрази, які вже були прочитані.

РОЗДІЛ 2. Вікові та психологічні особливості учнів початкової школи як суб'єктів навчання німецької мови

Вік дітей молодшого шкільного віку важливий тому, що в цей період закладаються основи розвитку їхньої особистості.

До вікових особливостей дітей 1-4 класів відносяться нестача соціального та морального досвіду, підвищена емоційність, вразливість до морально-етичних впливів, а також пластичність, імпульсивність і спонтанність поведінки, постійне прагнення розширити коло друзів. Таким чином, координація поведінки в житті та сприйняття моральних явищ характеризується емоційним узагальненням, аналізом ситуацій і поведінкою відповідно до універсальних етичних принципів. Розрив між знанням моральних принципів і відповідною поведінкою є найбільш характерною рисою дітей цього віку. Свій розвиток подовжують такі моральні речі як: провина, сором, обов'язок, відповідальність, справедливість, самоповага та совість. Основними потребами дітей молодшого шкільного віку є спілкування з іншими людьми, емоційний контакт, визнання, оцінка своїх дій і поведінки, визначення свого місця стосовно інших людей і світу, дружба, товарицькість, повага до особистості, набуття нових знань і навичок для вивчення навколишнього середовища (Бігич О.Б., 2010).

Перед учителями стоїть важливе завдання - виявити мотивацію тієї чи іншої дії, пояснити дітям її природу і правильність у різних типових життєвих ситуаціях, дати їм змогу «пережити» її емоційно, поряд із практичним застосуванням отриманих знань.

Беручи участь у громадській діяльності, вони вчаться будувати стосунки з однолітками і стають частиною колективу однолітків. Вони вчаться взаємоповаги та необхідності взаємної підтримки.

У цьому віці в дітей формується основа характеру (моральні почуття, цінності та переконання) і набувається досвід. Вони стають активними учасниками у встановленні виборі і вимог власних улюблених завдань і занять, а також у виконанні вимог колективу. Це також створює нове утворення в

дитині. Це відносно стійка форма поведінки та діяльності, яка слугує основою для майбутнього розвитку особистості (Зимняя І.А, 1991).

До кінця першого року навчання в деяких дітей можуть не повністю сформуватися особистісні характеристики, характерні для дітей дошкільного віку, а саме:

- Недостатнє усвідомлення шкільного життя, необхідності його раціоналізації та організації за певними законами і правилами співіснування.

- Відсутність усвідомлення внутрішнього етичного авторитету, такого як совість (озирається лише на зовнішній контроль з боку дорослих і не діє самостійно), що робить учня тривожним і спричиняє конфлікти у спілкуванні.

- Відсутність переваги або продуманої, а не імпульсивної поведінки (придушення бажань відбувається тільки тоді, коли очікується винагорода або покарання).

- Відсутність адекватної самооцінки.

Учителям другого року навчання необхідно продовжувати педагогічну діяльність, спрямовану на виправлення цих вад і формування особистісних якостей, характерних для молодших класів, а саме довольності психічних процесів, внутрішнього планування дій і роздумів, інтелектуалізації життя дитини.

Поведінка дітей наприкінці другого року навчання вже свідчить про певну позицію щодо того, що їх оточує. Розвивається і змінюється їхній внутрішній етос, формуються моральні мотиви дій, розвивається здатність співпереживати, співчувати, а відтак співпрацювати з дорослими й однолітками (Ніколаєва С.Ю., Бориско Н.Ф., Майер Н.В., 2019)

Початкові класи придатні для навчання основного новоутворення морального розвитку дитини - вміння дбати про особистість інших.

Основним новоутворенням навчальної діяльності є формування теоретичного мислення дитини, яке знаходить своє адекватне вираження на рівні формування особистих моральних якостей дитини та є основою багатьох

моральних понять: доброта (людяність), гуманність, співчуття, чуйність, співчуття, чесність, справедливість, терпіння тощо.

Розвиток особистості учнів середньої школи багато в чому визначається реалізацією діяльнісного підходу в освітньому процесі. Згідно з ним, діти активно засвоюють моральні правила і норми в процесі діяльності та спілкування з дорослими, однолітками, старшими та молодшими дітьми. Його основна функція - допомогти дітям набути досвіду ставлення до світу, людей і самих себе.

Виховання молодших школярів - це процес навчально-пізнавальної діяльності, за якого у зміст предмета вводяться цінні елементи, акцентується «спільна діяльність» у класі та поза ним, збагачуються людські стосунки в системі «вчитель-учень» і «учень-учень», використовується демократичний стиль спілкування з учнями, забезпечується творча самореалізація кожної особистості.

Характерологічний підхід до виховання дітей молодшого шкільного віку важливий тому, що діти цієї вікової групи особливо чутливі до морально-етичних впливів, особливо до сприйняття культурних кодів поведінки, спілкування, мовного етикету та культури взаємин.

Для учнів 1 і 2 класів внутрішнє благополуччя та емоційний настрій дуже часто залежать від особистості вчителя початкової школи, оскільки вчитель залишається центральною фігурою, арбітром і авторитетом. Лише в 3 і 4 класах самооцінка та оцінка однолітків превалюють над оцінкою вчителя (Редько В.Г., 2006).

Зовнішнім вираженням позиції дитини є участь у різних аспектах її життя. Вона залежить від очікувань учителя та дитини. Діти, чий очікування не виправдовуються, часто стають агресивними, навпаки, пригніченими, боязкими, недовірливими, соціально дитячими та неспокійними. Ці аспекти необхідно враховувати під час роботи з дітьми та їхніми батьками.

Головне завдання вчителя - навчитися створювати і використовувати в шкільному житті ситуації, в яких можна інтегрувати знання і дії та зафіксувати

динаміку розумового і морального розвитку дитини. Його суть полягає в тому, щоб реалізувати здатність дитини до самостійної, а подекуди й за допомогою вчителя, практичної діяльності. Вчителі мають допомогти дітям розвинутися від базових поведінкових навичок до вищого рівня, що вимагає самостійного ухвалення рішень і морального вибору (Редько В.Г., 2006).

Ефективність різних видів навчання залежить від спрямованості, форми та способу організації навчального процесу. Для дітей молодшого шкільного віку пріоритет віддається активним методам, спрямованим на розвиток самостійного пошуку істини, критичного мислення, спонтанності та творчості.

Оскільки в молодшому віці в дітей переважає уява, найбільш типовими є такі форми діяльності. Ситуативно-рольові ігри, сюжетно-рольові ігри, ігри-драматизації, інсценізації, розмовні ігри, ігрові поїздки, виїзди на природу, ігрові вправи, групові творчі групи, бесіди, тематичні нотатки, ранки, свята, усні щоденники, групова робота, оформлення альбомів, уявні подорожі, конкурси, ігри, школи ввічливості. Демонстрації, розповіді, моделювання, вікторини. Виїзди на природу, демонстрація картин, маневри, виставки, переклички, благодійні заходи, час мистецтва, час спостережень, час захоплення, спортивні змагання, козачі ігри, драматичне мистецтво, лялькові вистави, складання розкладу занять, веселі старти, естафети, догляд за рослинами й тваринами (Редько В.Г., 2014).

Психічний та особистісний розвиток дітей молодшого шкільного віку визначається особливостями розвивальної соціальної ситуації навчання в початковій школі. На цьому віковому етапі на перший план виступають навчальна діяльність (цілеспрямована діяльність учня, унаслідок якої відбувається становлення особистості, інтелекту, здібностей, знань і вмінь), пізнавальні інтереси (чітка інтелектуальна спрямованість на виявлення чогось нового в предметі, явищі або події, бажання дізнатися більше про його особливості, майже завжди усвідомлене) та засновані на новій соціальній позиції.

Вступ до школи передбачає зміну способу життя дитини. Це принципово новий соціальний контекст для розвитку особистості. Перехід до шкільного життя пов'язаний зі зміною провідної діяльності від гри до навчання. Діти починають усвідомлювати, що вони займаються соціально значущою діяльністю - навчанням - і що значущість цієї діяльності оцінюється оточуючими.

Навчальна діяльність характеризується соціальною значущістю і ставить дитину в нове становище по відношенню до дорослих і однолітків, змінюючи самооцінку і відновлюючи стосунки в сім'ї. Діти молодшого шкільного віку спочатку віддають перевагу навчанню загалом як суспільно корисній діяльності, потім їх приваблюють конкретні види навчальної діяльності (читання, письмо, малювання), після чого вони цікавляться внутрішнім змістом навчальної діяльності й починають самостійно перетворювати практичні завдання на навчально-теоретичні.

Формування і розвиток особистості в молодшому шкільному віці включає етапи адаптації (приспособлення до нових соціальних умов), індивідуалізації (вираження особистих здібностей і особливостей) та інтеграції (включення в групу однолітків) (Надьон В.П., 2019).

У процесі навчальної діяльності основним психологічним розвитком у молодшому шкільному віці є розвиток довільності психічних процесів, внутрішнього планування дій, здатності до організації навчальної діяльності та рефлексії.

Довільність психічних процесів у дітей молодшого шкільного віку. У цьому віці центральне місце в психічному розвитку дитини посідає формування довільності всіх психічних процесів (пам'яті, уваги, мислення, організації діяльності). Довільність проявляється як здатність свідомо ставити цілі, шукати шляхи їхнього досягнення, долати труднощі та перешкоди.

Внутрішнє планування дій у дітей молодшого шкільного віку. Діти шукають найзручніший спосіб виконання різноманітних предметних завдань, обирають і порівнюють варіанти дій, планують послідовність і способи

виконання. Якщо вони можуть передбачати етапи своїх дій і серйозно порівнювати варіанти, то їм вдається контролювати розв'язання завдання.

Здатність дітей молодшого шкільного віку організовувати навчальну діяльність. Одночасно із засвоєнням змісту наукових понять діти вчаться організовувати новий вид діяльності - навчальну. Планування, контроль і самооцінка набувають іншого змісту, оскільки дія в системі наукових понять потребує чіткого виокремлення взаємопов'язаних етапів (Варакута О.М., 2001)

«Оглядка» для учнів початкової школи - це самоаналіз, тобто розуміння того, чи відповідають їхні рішення та дії планам і умовам діяльності. Про це свідчить здатність бачити особливості власної поведінки, піддавати її аналізу та порівнювати з поведінкою інших.

Рефлексія змінює пізнавальну діяльність молодших школярів, ставлення до себе та інших, їхній світогляд, формує власні думки та погляди, цінності та уявлення про важливість навчання, а також прийняття знань від дорослих. У цьому віці воно ще тільки розвивається.

Ще одна особливість молодших школярів полягає в тому, що, перш за все, вони все ще потребують гри. Ігрова діяльність дуже важлива для розвитку мотиваційної сфери учнів, наприклад, для свідомого підвищення мотивації до навчання. Саме в грі відбувається перехід від мотивації як емпіричної, емоційної та безпосередньої потреби до навмисної мотивації.

Бажання рухатися притаманне дітям, і воно сильніше проявляється в дітей дошкільного віку. Це часто заважає їм зосередитися на уроці. Стимування себе в класі та часта демонстрація спеціальних рухів на перервах можуть стомлювати учнів і знижувати їхню працездатність на наступному уроці (Скрипченко О. Та ін., 2001).

Потреба в зовнішніх враженнях особливо важлива для подальшого розвитку особистості молодших школярів. У перші роки навчання вона є основною рушійною силою розвитку.

Щодо розвитку пізнавальних потреб, то під впливом нових провідних видів діяльності в молодших школярів формується більш стійка мотиваційна

структура, у якій провідним мотивом стає мотив навчальної діяльності. Розвиваються і поведінкові мотиви, такі як наслідування ідеалів. У початковій школі вони мають конкретний характер. Як правило, учні середньої школи наслідують тільки зовнішні прояви поведінки своїх ідеальних героїв.

У початковій школі продовжують розвиватися основні когнітивні характеристики та процеси (сприйняття, увага, пам'ять, уява, мислення та мовлення). Наприкінці цього періоду вони поступаються місцем вищим психічним функціям, що характеризуються довільністю та опосередкованістю. Цьому сприяють основні види діяльності, якими діти займаються в школі та вдома в цей період (навчання, спілкування, гра, художня діяльність, праця тощо) (Ростиславець Р.М., Орлова С.І., 2012).

Розвиток сприйняття. У ранньому віці сприйняття стає більш довільним, цілеспрямованим і категоричним процесом. Діти, вперше сприймаючи предмети і явища, намагаються віднести їх до певних категорій. Сприйняття дітей часто обмежується впізнаванням і називанням об'єктів; сприйняття дітей 1-2 класів слабо диференційоване. Учням необхідно розвивати сприйняття форми та кольору предметів. У процесі навчання в початковій школі «сприйняття стає мисленням». Воно стає більш аналітичним, більш диференційованим, набуває характеру організованого спостереження, змінюється роль мови у сприйнятті предметів і явищ. Для розвитку сприйняття необхідно навчити дитину виокремлювати суттєві ознаки та властивості предметів і явищ (Большакова І., 2016)

Розвиток уваги. Мимовільна увага залишається домінуючою в молодшому шкільному віці, особливо в 1-2 класах. Спочатку їх приваблюють тільки зовнішні сторони предметів, подій і явищ, і вони не можуть проникнути в їхню сутність, що ускладнює саморегуляцію навчальної діяльності. Розвиток уваги в дітей молодшого шкільного віку поступово характеризується довільністю. Це вимагає від них чіткої організації своєї поведінки за зразком і дій, якими вони можуть керувати та контролювати.

У перші роки навчання увага дитини ще нестійка, тому навчальна діяльність має чергуватися між розумовою діяльністю та малюванням і розфарбовуванням. М. Ф. Добринін установив, що увага дитини є повністю зосередженою та стійкою, коли вона поглинута своєю роботою, коли ця робота потребує максимальної розумової та рухової активності. Він встановив, що це відбувається тоді, коли Коли учні дивляться на речі і мають можливість діяти відповідно до них, вони стають дуже уважними (Бескорса О.С., Моторіна Д.А., 2019).

Інтереси та потреби учнів мають значний вплив на їхню увагу. Те, що приваблює дітей, ніби фокусує їхню увагу.

Діти особливо уважні під час творчого процесу, оскільки їхні думки, почуття та воля інтегровані.

Крім того, у молодшому шкільному віці дітям ще важко розподіляти свою увагу між різними видами завдань або швидко перемикає увагу з одного об'єкта на інший.

Розвиток пам'яті. У початковій школі також активно використовується мимовільна пам'ять, але інтенсивно розвивається вольова пам'ять. Логічна пам'ять формується під впливом навчання і відіграє важливу роль у набутті знань. У дітей у цьому віці також добре розвинена зорова та образна пам'ять. Вони добре запам'ятовують конкретні предмети, факти та події. Це пов'язано з переважанням первинної сигнальної системи. До недоліків пам'яті в молодших школярів належить нездатність правильно організувати процес запам'ятовування, розділити матеріал, що запам'ятовується, на частини або підгрупи, визначити опорні точки для запам'ятовування і використовувати логічні схеми. Для молодших школярів необхідне дослівне запам'ятовування, що пов'язано з поганим розвитком мовлення. У процесі навчання «пам'ять дитини стає думкою». Під впливом навчання в молодшому шкільному віці пам'ять розвивається у двох напрямках:

- Зростає роль і значення вербальної, логічної та семантичної пам'яті.

- У дітей розвивається здатність свідомо керувати своїми спогадами і контролювати їхній прояв (Бондаренко О., 2014).

Розвиток уяви. Основною тенденцією розвитку уяви в ранньому віці є перехід від в більшості репродуктивних форм до творчого перетворення уявлень, від простих нічим не пояснених поєднань до логічно обґрунтованих образів. Збільшується як потреба в продуктах уяви, так і швидкість формування уявних образів.

Розвиток мислення. У початковій школі наочно-образне мислення стає домінуючим. У цей період формуються такі розумові операції, як аналіз, синтез, порівняння, абстрагування та узагальнення. Виготський зазначає, що в цей період відбувається інтенсивний розвиток інтелекту.

Розвиток мовлення. Збільшується словниковий запас і набуваються складніші граматичні структури.

В емоційному плані діти характеризуються як життєрадісні, енергійні та емоційно тендітні. У них також розвивається співчуття і формуються моральні почуття дружби, товариськості, обов'язку та людяності (Вашуленко О., 2013).

РОЗДІЛ 3. Методичні засади формування компетентності в техніці читання учнів 2 класу у закладах середньої освіти.

Компетенція в мистецтві читання - це здатність розпізнавати, правильно уявляти та декодувати графічні символи й письмові повідомлення, що ґрунтується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань та усвідомлення специфіки мистецтва читання іноземною мовою.

Усвідомлення навичок читання відноситься до здатності тих, хто вивчає іноземну мову, осмислити процес формування власних навичок читання, побудувати власну систему знань про читання та оволодіти читанням, свідомо розпізнавати й вимовляти графічні одиниці, аналізувати власне читання та робити відповідні висновки, наприклад, судити про наявність серйозних порушень у точності читання та аналізувати їхні причини, а також уміння аналізувати й застосовувати ефективні методи їхнього подолання за допомогою вчителя (Гузь О., 2019).

Добре відомо, що навчання читання рідною мовою починається тоді, коли дитина вже опанувала навички усного мовлення. Тож читання перетворюється на процес розпізнавання знайомих за усним мовленням слів, закодованих у графічних символах, а початком формування вміння читати вважається момент, коли дитина вперше розпізнає відношення між голосними й приголосними літерами та вимовляє перший склад, знаючи структуру букви та її звукову відповідність. Вимовивши всі склади в слові разом і дізнавшись значення вимовленого слова, дитина «відкрила» для себе, як читати, подолавши головну перешкоду в процесі читання.

У процесі навчання стратегій читання деякі навички читання, розвинені рідною мовою, переносяться на іноземну мову. Це полегшує засвоєння буквено-звукових символів та інших навичок читання іноземною мовою. Через тісний взаємозв'язок між читанням і письмом (обидва види мовленнєвої діяльності пов'язані з письмовою мовою, а їхньою матеріальною основою є система закодованих символів у вигляді тексту), навчання навичок читання відбувається паралельно з навчанням навичок письма. Однак у процесі

читання думки декодуються шляхом установлення графемно-фонемно-смыслових відповідностей, а в процесі письма думки кодуються (Дичківська І.М., 2004).

Для розвитку компетенції в навичках читання іноземною мовою використовуються такі методи.

- алфавітний;
- Звуковий (фонетичний).
- Метод цілого слова, речення і тексту.
- Метод звукового аналізу та синтезу.
- Методи навчання на основі ключових слів і правил читання.

Існує два основні аспекти розуміння прочитаного: технічний і змістовно-смысловий.

Уміння розуміти прочитане містить у собі всі автоматизовані навички і в кінцевому підсумку зводиться до вміння швидко розпізнавати графічний образ слова й автоматично співвідносити його зі звуковим образом і значенням слова.

У процесі навчання навичок читання іноземною мовою деякі навички читання, розвинені рідною мовою, переносяться на іноземну мову. Це полегшує засвоєння буквено-звукових символів та інших навичок читання іноземною мовою.

Читання є ефективним засобом навчання (Денисенко М., 2001). При використанні навичок читання іноземною мовою як засобу навчання можна виділити такі напрями.

- 1) Для забезпечення можливості використання графічної системи іноземної мови.
- 2) Для кращого засвоєння лексики.
- 3) Для кращого засвоєння звуків, форм і граматичних форм слів, а також їхніх значень і вживання в різних життєвих ситуаціях.
- 4) Для розширення словникового запасу учнів.
- 5) Для кращого засвоєння граматичних питань.

Існує два основні аспекти розуміння прочитаного: технічний і змістовно-семантичний.

Навички розуміння прочитаного включають у себе цілу низку автоматизованих умінь, але в кінцевому підсумку зводяться до здатності швидко розпізнавати графічний образ слова й автоматично співвідносити його зі звуковим образом і значенням слова (Азовкіна О.М., 2003).

Добре відомо, що навчання читання рідною мовою починається тоді, коли навички усного мовлення вже розвинені. Тож читання перетворюється на процес розпізнавання слів, закодованих графічними символами, знайомими з усної мови, і початком розвитку навичок читання вважається момент, коли дитина вперше розуміє співвідношення між голосними й приголосними буквами та вимовляє перший склад зі знанням відповідності між буквоутворенням і звучанням. Вимовляючи всі склади в слові разом і впізнаючи значення вимовленого слова, дитина раз і назавжди долає основні перешкоди в процесі читання і здійснює «відкриття» «як читати». У процесі навчання читання іноземною мовою деякі навички читання, розвинені рідною мовою, переносяться на іноземну мову. Це полегшує засвоєння букв іноземної мови, звукових символів та інших навичок читання. Протягом першого року вивчення іноземної мови учні початкової школи розвивають компетентність у методах читання. Навчальна програма з іноземної мови для середньої школи свідчить, що до кінця 1 класу учні мають уміти називати літери алфавіту та вимовляти усно вивчені слова і фрази. До кінця 2 класу учні повинні знати літери алфавіту, читати вголос і розуміти слова, фрази, речення і тексти, що містять усно вивчений мовний матеріал. Обсяг матеріалу для читання у 2 класі має включати не менше 100 друкованих слів. У 3 класі програма продовжує роботу з формування в учнів навичок читання та забезпечує увагу до навчання читання як виду мовленнєвої діяльності. Так, згідно з вимогами програми, до кінця третього класу учні мають знати алфавіт та основні звукобуквеневі відношення, читати вголос прості короткі речення, які містять мовний матеріал, набутий в усному мовленні, читати самостійно з повним розумінням

та розуміти, а також читати й розуміти прості короткі тексти, в яких значення незнайомих слів пояснюються за допомогою пояснювального матеріалу. Тексти для читання та розуміння становлять щонайменше 150 слів (Бабенко Т.В., 2005).

Візуальні посібники, такі як аудіозаписи, флешкарти, картки з алфавітом, різноманітні картки зі словами з різних складів, блоки речень тощо, відіграють важливу роль у процесі формування компетенції в навичках читання, будучи ефективними допоміжними засобами для закріплення навчального процесу та поліпшення організації навчання. У початковій школі під час вивчення алфавіту можна використовувати піктограми (спеціальні зображення, у яких перша буква стає частиною картинки та передає зміст усього слова). Доцільно й ефективно використовувати освітні комп'ютерні програми, спрямовані на навчання навичок читання, які не тільки повторюють літери й слова, а й контролюють вимовлені літери й слова, приймаючи тільки правильний варіант. Такі програми включають елементи анімації, ігор та пісень, що робить їх ефективними інструментами для розвитку навичок читання (Науково-методичний журнал «Іноземні мови», 2005).

Навички читання можна контролювати за такими параметрами: 1) темп читання, 2) дотримання норм наголосу, 3) дотримання норм паузи, 4) використання відповідних інтонаційних моделей і 5) розуміння прочитаного.

Для контролю можна використовувати пропоновані вправи для розвитку навичок читання. До них належать ігри, тести, заповнення прогалін і швидкочитання. Слід зазначити, що семантичний аспект завжди має бути пріоритетним. Швидкість читання безглузда, якщо ви не розумієте прочитаного (Іванова Л.І., 2008).

Таким чином, у даній статті розглядаються загальні характеристики розуміння прочитаного іноземними мовами, цілі формування розуміння прочитаного в учнів початкової, середньої та старшої школи, приклади вправ і завдань, засоби формування розуміння прочитаного та методи контролю рівня сформованості.

ВИСНОВКИ

З інтенсивним розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, екранної культури, соціальних мереж та індустрії розваг, співіснуванням безлічі медіаресурсів відбулися значні зміни в читацькій діяльності дорослих і дітей. Сьогодні аудіовізуальний досвід дітей молодшого шкільного віку відіграє провідну роль у їхньому житті та естетичних переживаннях. Спеціальні дослідження показують, що більшість дітей молодшого шкільного віку є обізнаними глядачами (можуть назвати десятки фільмів, мультфільмів, художніх фільмів і мюзиклів) і досить погано обізнаними читачами.

Відомо, що діти, які добре читають, володіють розвиненою мовою, інтелектом, логічним і творчим мисленням, здатністю розв'язувати нестандартні завдання та краще розуміти інших. Таким чином, дитяче читання заслуговує на те, щоб називатися національним інтелектуальним ресурсом, важливим потенціалом ерудованої країни.

Розуміння прочитаного як комплексна особистісна характеристика є когнітивним процесом вступу в контакт із текстами різного функціонального спрямування, тематики та різної структурно-мовної конфігурації, розпізнавання й виявлення інформації в текстах, формування на їхній основі простих і складних висновків, їхньої раціональної інтерпретації, подальшого аналізу й оцінювання з погляду форми, цінності та функціональності, що виявляється в умінні витягувати з неї сенс, ефективно оновлюючи її відповідно до мети, та міра розвинутої.

Розвиток навичок читання - одне з основоположних завдань початкової школи, правильне виконання якого закладає фундамент для подальшого розвитку дитини. Тому процес формування навички читання в 1-4 класах має починатися з перших уроків у школі. У процесі навчання формуються і розвиваються якості самоосвіти, самостійного читання, читача, здатного до творчої діяльності. Читання дає змогу дітям розвиватися інтелектуально, формувати моральні та естетичні поняття й уявлення, літературне чуття та

критичне ставлення до інформації, збагачувати словниковий запас, розвивати прив'язаність до рідної мови та посилювати потребу в систематичних пізнавальних процесах.

У початковій школі навчання техніки читання для розвитку в учнів навичок читання є важливим не лише з точки зору педагогічних завдань. Педагогічний потенціал курсу реалізується у виборі літературного матеріалу, системі завдань та організації змістовного спілкування між учнями. Духовно-моральний та естетичний зміст сприяє розвитку почуттів і відчуттів, виховує цінності прекрасного, формує особистісні якості, що відповідають національним і загальнокультурним цінностям. Через вивчення фольклорного змісту учні знайомляться з традиціями, звичаями та культурою народу. Орієнтуючи учнів на передові духовно-моральні цінності, він розвиває їхню здатність співвідносити свої вчинки з етичними принципами поведінки людини, формує навички спілкування в колективі, стимулює діалог і толерантність.

Наші спостереження свідчать, що під час навчання іноземних мов, у випадку з німецькою, інтеграція традиційної техніки читання з сучасними педагогічними технологіями, а також мультимедійними методами, робить роботу більш динамічною та живою, а діти демонструють різнобічне засвоєння текстової інформації, що було підтверджено педагогічними експериментами.

Також було встановлено, що формування навичок читання проходить успішно за спільної роботи школи та батьків. Участь у читанні працює в колі родини. Батьківський внесок дасть дітям можливість орієнтуватися в подіях і «вільно» висловлювати свої думки.

Звісно, наше дослідження не розв'язує всіх проблем початкової школи, пов'язаних із розвитком навичок читання в дітей, але воно дає тематичну перспективу для подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азовкіна О. М. «Розвиток інтересу до читання іноземною мовою на початковому етапі навчання» / О.М. Азовкіна. Иностранные языки в школе, 2003. № 2.135 с.
2. Бабенко Т. В. Методика викладання англійської мови в початковій школі: Навчальний посібник./ Т.В. Бабенко. К.: Арістей, 2005. 220 с.
3. Бескорса О. С., Моторіна Д. А. Інноваційні технології навчання читання у практиці сучасної початкової школи // Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 12. Т. 1. С. 23-26.
4. Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: монографія / О.Б. Бігич. К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. 138 с.
5. Бігич О. Б. Теорія і практика формування методичної компетентності вчителя іноземної мови початкової школи/ О. Б. Бігич: Навчальний посібник. К.: Ленвіт, 2006. 200 с.
6. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа. Київ: «Вид. дім «Перше вересня», 2016. 144 с.
7. Бондаренко О. Формування читацької компетентності молодших школярів // Початкова школа. 2014. № 5. С. 6-8.
8. Борецька Г. Е. Методика формування іншомовної компетентності у техніці читання /Г. Є. Борецька.: Іноземні мови. 2012. №1. С. 3-8.
9. Варакута О. М. Дидактичні умови формування природних понять в учнів початкових класів : автореф. ... дис. канд. пед. наук / О. М. Варакута. К., 2001. 23 с.
10. Вашуленко О. Емоційно-ціннісна складова у структурі читацької компетентності молодшого школяра // Початкова школа. 2013. № 1. С. 13-17.
11. Гузь О. Актуальні шляхи удосконалення читацької компетентності учнів в умовах НУШ // Початкова школа. 2019. № 5. С. 14-16.

12. Гуманкова О. С. ABC Land: навчально-методичний посібник з навчання читання в початковій школі/ О. С. Гуманкова, О. С. Михайлова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 156 с.
13. Денисенко М. Rightstart. Завдання для навчання техніки читання англійською мовою у початковій школі (другий рік навчання). К.: Ленвіт, 2001. 64 с.
14. Державний стандарт початкової освіти/ від 21 лютого 2018. №87. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennyaderzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
15. Дика Н. М., Глазова О. П. Формування читацької компетентності учнів. Київ, 2019. С. 27-31.
16. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 351 с.
17. Загальна психологія: підручник / О. Скрипченко [та ін.]. К.: Либідь, 2001. 464 с.
18. Зимняя И. А. Психология обучения иностранным языкам в школе / И.А. Зимняя. М.: Просвещение, 1991. 220 с.
19. Іванова Л. І. Формування читацької самостійності молодших школярів у системі позакласного читання. Рівне: Видавничий центр РДГУ, 2008. 108 с.
20. Іноземні мови. Навчальні програми для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів (1-4 кл.), 2016. Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://osvita.ua/school/program/program-1-4/57067>
21. Концепція Нової Української школи 24/10/2016. 32 с. Інтернет ресурс. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>
22. Малихіна О. В. Мотивація учіння молодших школярів / О. В. Малихіна. К.: Навч. кн., 2002. 304 с.

23. Методика навчання іноземних мов і культур в європейському контексті у закладах вищої освіти: Навч.-метод. посібник / С. Ю. Ніколаєва, Н. Ф. Бориско, Майєр Н. В. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 100 с.

24. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних педагогічних і лінгвістичних університетів /Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Є. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.

25. Мордовцева Н. В. До проблеми формування мовної компетенції учнів. /Н. В. Мордовцева// Проблеми суч. пед. освіти. Вип. № 19. Ч. II., 2000. С. 43-51.

26. Надьон В. П. Психологічні особливості учнів початкової школи / В. П. Надьон // Харківський осінній марафон психотехнологій: матеріали III міжрегіон. наук.-практ. конф. (каталог психотехнологій; тези доп.), Харків, 26 жовт. 2019 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди; [редкол.: Т. Б. Хомуленко та ін.]. Харків: Діса плюс, 2019. С. 166-168.

27. Науково-методичний журнал «Іноземні мови». К.: Ленвіт. 2005. №27-28. С.3-5.

28. Пентиліук М. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості в євроінтеграційному контексті /М. Пентиліук// Укр. м. і літ. у школі, 2010. № 2. С. 2-5.

29. Редько В. Г. Дидактичні та методичні підходи до конструювання змісту навчання іноземних мов у сучасних ЗНЗ на компетентнісних засадах: теорія і практика / В. Г. Редько // Іноземні мови у школах України. 2014. № 4. С. 17-23.

30. Редько В. Г. Концепція навчання іноземної мови учнів початкової школи / В. Г. Редько // Наукові записки: Психолого-педагогічні науки. Ніжин: Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. Вип.2. 2006. С. 54-57.

31. Редько В. Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи: науково-методичний посібник / В. Редько. К.: Генеза, 2006. 136 с.

32. Рославець Р. М., Орлова С. І. Природничі поняття в учнів початкових класів, їх формування та психологічні особливості. // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. / РОЗДІЛ II. Дидактика: від теорії до практики. Вип. 14. 2012. Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/525/3/Roslav.pdf>
33. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції/ С. В. Смоліна // Іноземні мови. №4. 2010. С. 16-23.
34. Формування мовної особистості на різних вікових етапах: монографія /за ред. акад. А. М. Богуш. Одеса, 2008. 237 с.
35. Шпак О. В. Шляхи підвищення ефективності організації роботи учнів на уроці іноземної мови. Інтернет ресурс. Режим доступу: http://www.schoolin13.com.ua/wp-content/uploads/2013/06/1_docx.pdf
36. Diesterweg A. Der Pädagoge / A. Diesterweg, H. Bloth. Frankfurt/Main : Diesterweg, 1958. 68 s.
37. Elizabeth Pang. Teaching Reading. International Bureau of Education. Internet recourse. Across mode: http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/archive/Publications/educational_practicesseriespdf/prac12e.pdf

ДОДАТОК

План-конспект уроку з розвитку компетентності у техніці читання на
уроках з німецької мови

Тема: Die Sehenswürdigkeiten Berlins

Мета: розширити кругозір учнів з даної теми.

Освітня: Поглибити знання учнів з теми, що вивчається. Ознайомити з визначними пам'ятками Берліну. Вчити вести бесіду у зв'язку із ситуацією.

Розвиваюча: Розвивати мовну здогадку учнів; навички читання та аудіювання.

Виховна: Виховувати інтерес до визначних місць, пам'яток Берліна – столиці Німеччини; почуття поваги до країни, мова якої вивчається.

Тип уроку: урок – розвиток мовленнєвих знань.

Форма проведення: урок – віртуальна подорож.

Обладнання: підручник, відеофільми «Визначні пам'ятки Берліна», презентації, пісні, комп'ютер, карточки, текст на аудіювання, наочність, картини з визначними пам'ятками Берліна.

Stundenverlauf

I. Einstieg

Організаційний момент.

Begrüßung

1) Guten Tag, Guten Tag

Sagen alle Kinder

Große Kinder, kleine Kinder

Dicke Kinder dünne Kinder

Guten Tag, guten Tag

Sagen alle Kinder.

2) Reisen mit Freude

Wir reisen heute

Reisen ist Klasse!

Reisen macht Spaß!

II Mundgymnastik

Übung 1. S. 181. Höre zu und sprich nach.

Unsere Devise

1) Wir sitzen nicht zu Hause

Wir gehen, fahren, laufen,
nach Ausland und durch das Land,
dann fahren wir nach Hause.

2) Wer? Wie? Was?

Wir fragen auch warum?

Denn wer nicht fragt

bleibt dumm.

III. Пред'явлення нового матеріалу.

Hauptteil der Stunde

Wir werden lesen, sprechen, hören, viel Neues Interessantes über Berlin erfahren.

Zu unserem Thema haben wir viele heute neue Wörter gelernt.

Erinnern wir uns daran.

Was passt zusammen?

1. Bevól	A - stadt
2. Sehens-	B - wert
3. Flä	C - würdigkeit
4. Haupt-	D - kerung
5. Sehens-	E - seum
6. Mu	F – che

Wie heißt das Wort? Ordnet die Buchstaben zu!

1 Kchier	(Kirche)
2 Gbüede	(Gebäude)
3 Sslosch	(Schloss)
4 Hefan	(Hafen)
5 Tpip	(Tipp)
6 Fälech	(Fläche)

7 Mteti (Mitte)

8 Bdunlsadne (Bundesland)

Введення нової лексики, фонетична обробка.

IV. Hörverstehen

Um mehr über Berlin zu erfahren hören, wir jetzt einen Text.

Dann machen wir die Aufgaben zum Text.

(Учні слухають текст на аудіювання).

Контроль розуміння.

Aufgaben zum Text.

Робота за картками індивідуально до тексту. (тестові завдання)

Wählt die richtige Variante.

V. Sprechen

Stellt euch vor, zu uns kommt eine Journalistin aus der Jugendzeitung „Stern“.

Sie möchte ein Interview machen (Eine Schülerin stellt Fragen, die anderen Schüler beantwortet sie).

1. Wie heißt die Hauptstadt von Deutschland?
2. An welchen Fluss liegt diese Stadt?
3. Wie viele Millionen Einwohner leben in Berlin?
4. Wie heißt die Hauptstraße von Berlin?
5. Gibt es in Berlin viele Museen?
6. Gibt es in Berlin viele Sehenswürdigkeiten?

Перегляд відеофільма «Визначні пам'ятки Берліна».

VI. Формування навичок читання, розуміння прочитаного.

Übung 2

Lies die E – Mail von Tina und antworte auf die Fragen

1. Nenne die Top-5-Liste
2. Читання текстів S. 182 (з перекладом).

Wo sind welche Sehenswürdigkeiten?

VII. Робота над граматикою.

Übung 3. S. 183

Welche Sehenswürdigkeiten sind hier verschlüsselt?

Schreibe sie ins Arbeitsheft richtig.

Übung 4.

Welche Sehenswürdigkeiten Berlins sind das?

Lies und erzähle.

VIII. Підсумок уроку.

Д/З S. 183 Übung 5. ПИСЬМОВО; ВИВЧИТИ СЛОВА.